

25.3.2

20b (בעלמא כרבנן סבירא ליה שמע מינה) → 21b (כי אתא ר' דימי)

1. ולא תשבעו בשמי לשקר וְחַלַּלְתָּ אֶת שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי ה': ויקרא יט, יב
 2. לא תשא את שם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׁוּא כִּי לֹא יִנְקָה ה' אֶת אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת שְׁמוֹ לְשׁוּא: שמות כ, ו
 3. איש כי ידר נדר לה' או השבע שבעה לאסור אסור על נפשו לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה: במדבר ל, ג
 4. זָכוֹר/ שְׁמוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ...: שמות כ, ז / דברים ה, יא
 5. לא תענה ברעך עד שקר/ ולא תענה ברעך עד שוא: שמות כ"ב / דברים ה:טז

I יוחנן ר' assessment of violations of שבועות ביטוי, past and future

- a *future*: violation of שקר (v. 1)
 b *past*: violation of שווא (v. 2)
 c *rejection of (נדר) violation of (קונמות)* (v. 3)
 i *challenge*: שווא::שקר: statement that שווא is about the past (or ongoing reality), so too, שקר is about past
 1 *assumption*: just as שווא is about the past (or ongoing reality), so too, שקר is about past
 2 *rejection*: each has its own domain
 (a) *meaning*: of "they are one" – they were said as one (v. 5), as per ברייתא about זכור ושומר being determined to be synchronous –
 (b) *challenge*: we understand the purpose of שומר וזכור being determined to be synchronous –
 (i) *as per*: אדהא בר אהבה ר' who inferred women's obligation in קידוש from it
 (c) *however*: what is the purpose of equating שקר::שווא?
 (i) *answer1*: just as מכות are given for שקר, so too given for שווא
 1. *countering*: ר' supposition that לא ינקה (v. 2) is utter impossibility of forgiveness
 (ii) *answer2*: just as we bring עולה ויורד for שקר (future), so too for שווא (past)
 1. *and*: it follows ר"ע who generates parallel liability for past (*contra* ישמעאל ר')
 ii *challenge*: שווא is defined as defying what everyone knows; שקר as altering the truth
 1 *answer*: read (for שקר) – נשבע ומחליף – i.e. about the future
- II alternate report in יוחנן ר' name from אבהו ר':
 a *past*: violation of שקר שבועות
 b *future*: violation of יחל בל
 c *swearing to what is commonly known to be untrue*: violation of שווא שבועות
 i ד"פ. this report of אבהו ר' was never made explicitly, rather inferred:
 1 *report*: יוחנן ר' quoted יהודה ר' quoting ריה"ג – no מכות ל"ת except for מקלל (and מימר, מקלל) – נשבע (and מימר, מקלל) – no מכות for ל"ת except for מקלל (and מימר, מקלל)
 (a) *and*: יוחנן בשם רשב"י – source for נשבע v. 2 – 'ה' doesn't atone, but ב"ד does via מכות
 (i) *interjection*: ר"פ asked אב"י why we don't read it that there is no atonement at all
 (ii) *answer*: had it said לא ינקה ה' – correct; but it states לא ינקה ה' → but ב"ד does via מכות
 (b) *and*: יוחנן ר' (on his own) extended to שקר שבועות, due to לשוא לשוא (v. 2)
 (c) *asked*: what is the שקר שבועות?
 (i) *if*: future – and he violates by eating – there is מעשה; if he violates by not eating – no מכות
 1. לאו שאב"מ ד' יוחנן. because it is a לאו שאב"מ
 2. ד"ל. because it is a התראת ספק
 (ii) *must be*: about the past → אבהו ר' holds that a violation of אכלתי is שקר שבועות
 1. *question*: why is this different (from לאו שאב"מ about the future – no מכות)?
 2. *answer* (רבא): שווא::שקר equates תורה, שווא, the תורה by using שווא, the תורה equates שקר::שווא
 a. *just as*: שווא is about the past (or the constant reality), so too שקר is about the past
 (iii) *challenge* (ר' ירמיה): multiple שבועות where he states חוב 1 have שלא אוכל (אין שבועה חל על השבועה) חוב 1 have שלא אוכל
 1. *and*: "this" is the שבועת ביטוי for which we are liable מכות or קרבן
 a. *assumption*: היא זו excludes liability for the past
 b. *defense*: perhaps היא זו excludes אכלתי ולא אכלתי from קרבן (per ישמעאל ר')
 c. *block*: identifies שווא שבועות and says *this is* שווא שבועות for which מכות or פטור (שוגג) פטור
 i. *and*: doesn't that exclude אכלתי ולא אכלתי – no מכות
 ii. *rejection*: it excludes אכלתי ולא אכלתי from exemption במזיד – per ר"ע
 iii. *challenge*: we already identified the author as ר"י?
 iv. *answer*: it is all ר"ע, the רישא excludes אוכל ולא אוכל from מכות
 v. *argument*: since it mentions להבא, stands to reason that it is excluding another להבא

III Analyzing ר"ע's position in the משנה – liability for קרבן for eating a כל שהוא

a question:

- i does ר"ע universally hold like ר"ש that there is liability for מאכ"א at כ"ש – and כזית is only for חיוב קרבן
 - 1 and: the dispute is re; קרבן to show רבנן's position
 - (a) which is even though we would have reason to find liability for כ"ש – since if he said explicitly that he wouldn't eat כ"ש, he'd be liable, perhaps the unspecified statement is also כ"ש
- ii or: does he only hold that position in re: שבועה,
 - 1 rationale: as above
- iii solution: in the משנה, רבנן ask ר"ע for a precedent, and he doesn't claim that there's always liability for כ"ש
 - 1 block: perhaps that is only דבריהם דרבנן –
- iv argument: ר"ע's rule about לאיסור for היתר מצטרף לאיסור נזיר – איסורי נזיר – why does he need it, if any שיעור generates מכות?
 - v argument: משנה rules that if he takes an oath not to eat (at all) and eats שקצים ורמשים etc. –
 - 1 חכמים: liable
 - 2 ר"ש: exempt
 - (a) and: we asked – how could he be חייב; he's already foresworn from הר סיני (מושבע ועומד)
 - (b) ד' יוחנן, רב ושמואל: if he included permitted things along with these
 - (c) ר"ל: could only be if he explicated a חצי שיעור (לרבנן) or unexplicated according to ר"ע
 - (i) reason: ר"ע allows for prohibiting כל שהוא → he prohibited that which wasn't מושבע ועומד
- vi conclusion: ר"ע generally holds like חכמים – no מכות for less than כזית; only in case of שבועה as per rationale presented above.